

УДК 378 (09) (477.54) “19/20”

**ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ ХНПУ імені Г. С. СКОВОРОДИ:
ІСТОРІЯ І СЬОГОДЕННЯ**

Автори:

В.А. Борисов

Кандидат філологічних наук, доцент, декан факультету іноземної філології ХНПУ імені Г.С. Сковороди

Г.О. Князь

Кандидат філологічних наук, доцент кафедри практики англійського усного і писемного мовлення ХНПУ імені Г.С. Сковороди

У 1984 році за ініціативи ректора університету академіка І.Ф. Прокопенка у Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (тоді – педагогічному інституті) розпочато підготовку фахівців з іноземних мов і здійснено перший набір зі спеціальності «Російська мова і література та іноземна мова (англійська / німецька / французька)» на факультеті російської мови та літератури. У 1986 році було створено випускову кафедру романо-германської філології, яку очолила кандидат педагогічних наук, професор (на той час – доцент) Н.В. Тучина [1, с. 68].

У 1991 році у зв'язку з розширенням номенклатури мов, які вивчалися, на базі факультету російської мови і літератури формується факультет іноземних мов (декан – кандидат філологічних наук, доцент Т.П. Стаканкова). У 2000 році з метою поліпшення організації та якості підготовки фахівців-філологів факультет іноземних мов було реорганізовано у два структурні підрозділи: факультет іноземної філології і факультет російської мови та світової літератури [1, с. 39].

Під орудою висококваліфікованих керівників факультет іноземної філології динамічно розвивається та посідає гідне місце у підготовці фахівців з філології та методики навчання іноземних мов. З 2000 року по 2017 рік факультет очолювала кандидат педагогічних наук, професор Тучина Наталія

Василівна. З 2017 року деканом факультету є кандидат філологічних наук, доцент Борисов Володимир Андрійович.

Професорсько-викладацький колектив факультету іноземної філології складається з висококваліфікованих викладачів, серед них – 7 докторів наук, професорів; 55 кандидатів наук, доцентів (2019 р.). Освітній процес забезпечують 7 кафедр факультету: кафедра англійської філології, кафедра англійської фонетики і граматики, кафедра практики англійського усного і писемного мовлення, кафедра англійської мови, кафедра німецької філології, кафедра романської філології, кафедра східних мов.

Студенти факультету вивчають дві іноземні мови і мають можливість отримати фахову підготовку з таких мов: англійська, німецька, французька, іспанська, італійська, китайська, японська, іврит, перська, турецька. Усі випускники володіють двома іноземними мовами, що робить їх конкурентоспроможними й затребуваними на ринку праці не тільки в Україні, а й за її межами. Загальна кількість випускників факультету за період його існування (з 2000 р.) – більше 9000 осіб. Факультет іноземної філології пишається своїми випускниками, які стали не тільки визнаними майстрами вчительської праці, але й відомими вченими, поетами, письменниками, журналістами, перекладачами, кореспондентами, працівниками державного управління, видавництва, туристичних агенцій, телебачення.

До навчання іноземних мов залучаються фахівці з тих країн, мови яких вивчаються. Кафедри факультету співпрацюють із Британською Радою в Україні, Інститутом Гете, Науковим і культурним французьким центром у Харкові, Ізраїльським культурним центром, посольствами Японії, Китайської Народної Республіки, Турецької республіки, Ісламської Республіки Ірану, республіки Польщі в Україні. За сприяння амбасад на факультеті створено культурні центри: Регіональний центр японської культури і освіти, Ізраїльський культурний центр, Іранський культурний центр, Китайський культурний центр, Турецький культурний центр. Оскільки факультет підтримує тісні зв'язки із закладами вищої освіти різних країн, студенти й викладачі мають можливість

проходити стажування у Великій Британії, США, Федеративній Республіці Німеччина, Французькій Республіці, КНР, Японії, Турецькій Республіці, Республіці Польщі, Італійській Республіці, Ісламській Республіці Іран.

У 2019 році на факультеті було створено центр методики навчання іноземних мов як освітньої платформи для підвищення рівня професійної комунікативно-методичної компетентності майбутніх учителів іноземних мов. Центр сприяє поширенню інноваційних методик у галузі навчання іноземних мов, знайомить із сучасними світовими тенденціями у навчанні, надає методичну допомогу викладачам, вчителям і студентам. На базі центру впроваджуються сучасні методи організації навчання іноземних мов, поліпшується підготовка студентів до виконання ними професійної діяльності, здійснюється інформаційна підтримка щодо проведення методичних конференцій та семінарів. Лінгафонні кабінети й мультимедійні аудиторії, які обладнані сучасним устаткуванням, уможливають фахову підготовку студентів.

На факультеті діють програми міжнародного обміну, що уможливають реалізацію академічної мобільності студентів, що є запорукою інтеграційного процесу у сфері науки і освіти. Студенти мають можливість паралельного навчання за освітньо-професійною програмою на факультеті та відповідною програмою у країнах, мови яких вивчаються.

Професорсько-викладацький склад факультету іноземної філології здійснює різнопланові за змістом і напрямками наукові дослідження. На кафедрах сформувалася авторські наукові школи: доктора філологічних наук, професора, почесного академіка АН вищої школи Л.М. Мінкіна (дослідження мови й мовлення (дискурсу) в аспекті лінгвістичної концепції Г. Гійома) і кандидата педагогічних наук, професора Н.В. Тучиної (методика формування іншомовної компетентності студентів). Органічний зв'язок наукової і педагогічної діяльності викладачів кафедр позитивно впливає на якість підготовки майбутніх учителів, збагачує зміст лекцій і практичних занять, сприяє формуванню дослідницьких компетентностей студентів.

На факультеті працює науково-методичний семінар «Актуальні проблеми методики навчання філологічних дисциплін», видаються навчальні посібники, підручники для студентів та учнів, методичні рекомендації, монографії, статті. Підручники для студентів I і II курсів *A Way to Success* (автори Н.В. Тучина, І.В. Жарковська, І.М. Каминін, Л.Є. Красовицька та інші) та в комплекті до них посібники з граматики (автори Н.В. Тучина, Ю.В. Невська, Я.Ю. Сазонова, І.В. Жарковська) і фонетики (автори Н.В. Тучина, В.В. Перлова та ін.), підручники з німецької мови для студентів I і II курсів *Login* (автори О.В. Сидоров, В.В. Скачкова, Н.І. Відюкова, Абрахам Ян-Петер, Матіас Цілліх) рекомендовані МОН України.

Професорсько-викладацький склад факультету бере участь у міжнародних конференціях, симпозіумах, семінарах. Викладачі англійської мови долучаються до міжнародних проектів із Британською радою в Україні: підготовка і перепідготовка вчителя англійської мови, незалежне тестування (Н.В. Тучина, І.М. Каминін, Я.Ю. Сазонова, М.Ю. Бабенко, О.О. Українська), підготовка Державного стандарту та шкільних програм з іноземних мов (Н.В. Тучина). Факультет є учасником спільного міжнародного проекту МОН України та Британської Ради в Україні «Шкільний учитель нового покоління» із впровадження нової програми з методики навчання англійської мови. Проект є складником реформи професійної підготовки педагогів та передбачає оновлення змісту навчання, зміщення акценту з теоретичної на практичну підготовку та формування компетентностей учителя англійської мови.

Науково-педагогічні працівники факультету співпрацюють зі школами Харкова та області, проводять профорієнтаційну роботу серед випускників шкіл, беруть участь у проведенні учнівських та студентських предметних олімпіад з іноземних мов, а також у роботі Харківського територіального відділення Малої академії наук.

На факультеті іноземної філології працює студентське наукове товариство за такими напрямками: наукові дослідження студентів у галузі філології і методики навчання іноземних мов; підготовка та участь в

олімпіадах, наукових студентських конференціях, круглих столах. На факультеті діють студентські наукові гуртки «Лінгвістичні дослідження», «Сучасні аспекти дослідження іноземних мов у дидактичних цілях», «Науковий місток», «Романісти», мовна спілка «Лінгвіст» та студія художнього перекладу «Схід – Захід». Щорічно відбуваються студентські науково-практичні конференції «Сучасні аспекти дослідження і навчання іноземних мов» і «Лінгвістичні, літературознавчі та країнознавчі пошуки молодих дослідників», видається збірник наукових статей студентів.

На факультеті склалася система виховної роботи, яка забезпечує підготовку вчителя нового покоління. Основна увага приділяється формуванню особистості майбутнього вчителя та створенню умов для його гармонійної самореалізації. Традиційними на факультеті стали такі заходи: Посвята в германісти / романісти / сходознавці, Дебют першокурсника, тематичні вечори до ювілеїв видатних митців слова, конкурси декламаторів і виконавців пісень іноземними мовами, Різдвяні й новорічні вечори, Студентська весна та ін.

Факультет іноземної філології – це згуртований колектив викладачів-однодумців і студентів, які прагнуть до втілення спільної мети: формування учителя нового покоління, здатного до активної діяльності в умовах нового часу і до творчої роботи в школі, що стане запорукою становлення освітянської України в Європейській спільноті.

Література

1. Харківський державний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди. / за заг. ред. академіка АПН України І.Ф. Прокопенка. Харків: ОВС, 2001. 176 с.
2. Прокопенко І.Ф. Шляхами щастя тридцять років (До 30-річчя діяльності І.Ф. Прокопенка на посаді ректора Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди). Харків, 2011. 252 с.
3. Рідний край: Навчальний посібник з народознавства / за ред. І.Ф. Прокопенка. 2-е вид., випр. і доп. Харків: ХДПУ, 1999. 527 с.

В.А. Борисов, Г.О. Князь

**Факультет іноземної філології ХНПУ імені Г.С. Сковороди:
історія і сьогодення**

Анотація

У статті йдеться про історію факультету іноземної філології Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди від витоків до сьогодення. Схарактеризовано основні напрями діяльності факультету: навчальна, наукова, методична та виховна робота; участь у міжнародних проектах і програмах обміну; розробка та укладання навчальних посібників і підручників. На факультеті традиційним є проведення науково-практичних конференцій, круглих столів, дискусійних клубів серед студентів, які вивчають іноземні мови. Вагомим аспектом у роботі факультету є співпраця зі школами (участь у олімпіадах, підготовка робіт МАН, проведення методичних семінарів). Виховна робота як невід'ємний складник освітнього процесу уможливорює якісну підготовку майбутнього вчителя іноземних мов в умовах НУШ.

Ключові слова: факультет, освіта, іноземна мова, вчитель.

В.А. Борисов, А.А. Князь

Факультет иностранной филологии: история и современность

Аннотация

В статье представлено описание истории факультета иностранной филологии Харьковского национального педагогического университета имени Г.С. Сковороды от истоков до современности. Охарактеризованы основные направления деятельности факультета: учебная, научная, методическая, воспитательная работа; участие в международных проектах и программах обмена; разработка и составление учебных пособий и учебников. На факультете традиционным является проведение научно-практических конференций, круглых столов, дискуссионных клубов среди студентов, изучающих иностранные языки. Весомым аспектом в работе факультета

является сотрудничество со школами (участие в олимпиадах, подготовка работ МАН, проведение методических семинаров). Воспитательная работа как неотъемлемая составляющая образовательного процесса позволяет совершить качественную подготовку будущего учителя иностранных языков в условиях НУШ.

Ключевые слова: факультет, образование, иностранный язык, учитель.

V. Borysov, H. Kniaz

Faculty of Foreign Philology at H.S. Skovoroda KhNPU:

History and Present

Abstract

The article deals with the history of the Faculty of Foreign Philology at H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University from origins to the present. The main directions of the faculty are figured out: academic, scientific, methodological, educational work; engagement in international exchange projects and programs; development and compilation of manuals and textbooks. At the faculty, it is traditional to hold scientific and practical conferences and discussion clubs among students who study foreign languages. An important aspect in the work of the faculty is cooperation with schools (participation in Olympiads, preparation of the Junior Academy of Sciences research papers, holding methodological seminars). Educational work being an integral part of the educational process enables qualitative training of a future foreign language teacher in the context of New Ukrainian School.

Key words: faculty, education, foreign language, teacher.